

A-PBT-A-61/2013. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület a Dr. H.Z. (xxx) által képviselt **G.M.** kérelmező (yyy; a továbbiakban: *Kérelmező*) **ABC Biztosító** (zzz; a továbbiakban: *Pénzügyi Szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2013. október 22. napján megtartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy 60 napon belül a Kérelmező felelősségbiztosítása terhére a károsult xxx forgalmi rendszámú gépjárműben keletkezett kár vonatkozásában folytassa le a kárrendezési eljárást és a nevezett gépjárműben a Kérelmező által okozott kárt térítse meg, ily módon mentesítve a Kérelmezőt az okozott kár megtérítése alól.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: *MNB tv.*) 178. § (1) és (3) bekezdése alapján alkalmazott Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: *Psztv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az MNB tv. 178. § (1) és (3) bekezdése alapján alkalmazott Psztv. 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a 2013. szeptember 2. napján indult eljárásban kérelemmel (a továbbiakban: Kérelem) fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez, amelyben a Pénzügyi Szolgáltatóval szemben fennálló, kötelező gépjármű-felelősségbiztosításból fakadó igényével kapcsolatos jogvitája felülvizsgálatát kérte a Testülettől.

A Kérelemben ismertetett és a becsatolt okiratokból megállapítható tényállás szerint 2012. július 7. napján a Kérelmező tulajdonában álló, parkoló yyy forgalmi rendszámú gépjármű egy meredek lejtőn nekigurult az utcán parkoló xxx forgalmi rendszámú gépjárműnek, és abban kárt okozott. A károsult gépjármű tulajdonosa kárbejelentést tett a Pénzügyi Szolgáltatónál, kérve a gépjárművében

keletkezett kár megtérítését. A Pénzügyi Szolgáltató a kárigényt xxx kárszám alatt nyilvántartásba vette, majd azt elutasította, mivel álláspontja szerint a vezető nélkül elguruló autó, mint a gépjármű üzemeltetésén kívül eső ok, nem tartozik a felelősségbiztosítás által fedezett körbe.

A Kérelmező 2013. január 29. napján és 2013. július 3. napján kelt leveleiben panasszal élt a Pénzügyi Szolgáltatónál, kérve a kár felelősségbiztosításának terhére történő rendezését. A Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmező panaszait 2013. július 19. napján kelt levelével elutasította. Az elutasításban tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: *Gfbt.*) 15. §-a alapján csak a gépjármű üzemeltetésével okozott károkra terjed ki a felelősségbiztosítás fedezete. A gépjármű a kár időpontjában üzemszerűen nem működött, hiszen parkolt, ezért a kár megtérítésére nem látott lehetőséget.

A Pénzügyi Szolgáltató elutasító válaszára figyelemmel a Kérelmező kérte a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy határozatával kötelezze a Pénzügyi Szolgáltatót a károsult által a Pénzügyi Szolgáltató felé bejelentett kárigény helyette történő megfizetésére. A Kérelmező kérelmében a követelést 582.083 Ft összegben határozta meg. Előadta, hogy a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés a gépjárművel okozott valamennyi káresemény bekövetkezése esetén fedezetet nyújt, függetlenül attól, hogy motorja a káresemény időpontjában járt-e, vagy sem.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában fenntartotta a panaszt elutasító leveleiben foglaltakat, mely szerint a Kérelmező igényének jogosságát nem ismeri el. Álláspontja szerint a panasz elbírálása és elutasítása során jogszerűen járt el. Kifejtette, hogy a *Gfbt.* 12. § alapján a biztosítás a biztosítási szerződésben megjelölt gépjármű üzemeltetése során okozott károk miatt támasztott igényekre terjed ki. A károkozó gépjármű azonban jelen esetben parkolt, nem üzemelt, ezért a *Gfbt.* hatálya e káreseményre nem terjed ki.

A Pénzügyi Szolgáltató azösszszerűsége 376.474 Ft összegben nem vitatta.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezőként nem fogadja el, a döntésnek alávetni magát nem kívánja.

Az ügyben 2013. október 22. napján tartott meghallgatáson a Kérelmező kérelmét fenntartotta. Előadta, hogy beszerezte a szerviztől a javításra vonatkozó okiratokat, melynek alapján kiderült, hogy bár 582.083 Ft volt a javítási költség, azonban a károsult a javításra kedvezményt kapott, így 525.000 Ft volt a végleges, ténylegesen megfizetett javítási költség.

Kiemelte, hogy a *Gfbt.* 12. §-ában meghatározottakat a bírói gyakorlat kiterjesztően értelmezi. A bírói gyakorlat, így különösen a BH 2005.54 szám alatt közzétett eseti döntés az üzemeltetés fogalmát azonosítja a veszélyes üzem fennállásával. Ellenkező esetben a biztosító kibújhatna minden olyan káresemény alól, amely a gépjármű pillanatnyi megállása során következik be. A *Gfbt.* 15. §-a taxatív tartalmazza a kizárásokat, amelyben nem szerepel a nevezett esetkör.

Előadta, hogy a gépjárművet vezető hölgy a káreseményt megelőzően megállt az óvoda előtt és a gyermekét bekísérte az óvodába. Ez idő alatt indult el az autó és összetört egy másik ott parkoló anyuka kocsiját.

A Pénzügyi Szolgáltató képviselője fenntartotta a válasziratban foglaltakat. Előadta, hogy azzal, hogy a gépjármű le volt parkolva, a kéziféket behúzták és a vezető elhagyta a gépjárművet, ezzel megszűnt a gépjármű veszélyes üzem jellege. Ezt – álláspontja szerint – egyértelműen alátámasztja a Legfelsőbb Bíróság által BH 1992.97 szám alatt közzétett eseti döntés is.

Megjegyezte, hogy a Kérelmező azzal, hogy nem ellenőrizte le a gépjármű megfelelő üzemképességét, a kézifék működését, illetve megfelelő rögzítését, megszegte a KRESZ szabályait, így a károkért a Ptk. 339. § alapján felel. Erre az esetkörülemre nem terjed ki a biztosító kockázatviselése.

A Kérelmező Kérélemre az alábbi indokoknál fogva **megalapozott**.

A felek között abban a kérdésben alakult ki jogvita, hogy a vezető nélkül elguruló gépjármű által okozott kár a Gfvt. hatálya alá tartozó, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás által fedezett káresemény-e, avagy az ily módon okozott károkért a polgári jog általános szabályai szerint közvetlenül a gépjármű üzemben tartója felel.

A Gfvt. preambuluma szerint az Országgyűlés a *károsultak fokozott védelme*, a gépjárművel okozott károk következtében a biztosítottakkal szemben támasztott megalapozott kártérítési igények megfelelő mértékű kielégítése érdekében alkotta meg a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvényt. A Gfvt. 4. § (1) bekezdése értelmében minden magyarországi telephelyű gépjármű üzemben tartója köteles az e törvény szerinti biztosítóval a *gépjármű üzemeltetése során okozott károk* fedezetére, az e törvényben meghatározott feltételek szerinti biztosítási szerződést kötni, és azt díjfizetéssel hatályban tartani (biztosítási kötelezettség).

A Gfvt. 12. §-a alapján a biztosítás kiterjed a felelősség kérdésének vizsgálatára, és azoknak a megalapozott kártérítési igényeknek a kielégítésére, amelyeket a biztosított személyekkel szemben a biztosítási szerződésben megjelölt *gépjármű üzemeltetése során okozott károk* miatt támasztanak.

Azt, hogy mely tevékenységek minősülnek a gépjármű üzemeltetésének, a Gfvt. nem határozza meg. Az eljáró tanács – és a biztosítási jogirodalom egyes szerzőinek - álláspontja szerint a Gfvt. – éppen a károsultak fokozott védelmét célzó jogalkotói szándékból következően – nem szűkíti le a biztosító helytállási kötelezettségét a gépjármű mint veszélyes üzem üzemeltetésével összefüggő káreseményekre. Az üzemeltetés során okozott károk közé tartoznak azon káresemények is, melyek nem a gépjármű veszélyes üzemi jellegével összefüggésben – tipikusan a forgalomban való részvétel, a közlekedés során – keletkeztek, hanem a gépjármű tágabb értelemben vett üzemeltetése során, mely károkért a biztosítottak a Ptk. általános szabálya szerint tartoznak felelősséggel. A törvény „üzemeltetés” fogalma tehát nem feltétlenül esik egybe a gépjármű veszélyes üzemi jellegének fennállásával, és a biztosító helytállási kötelezettsége nem csupán a veszélyes üzemért való felelősség – a Ptk. 345. § és 346. §-ában foglalt – szabályai szerint fennálló felelősségre, hanem a Ptk. 339. §-ában foglalt általános kárfelelősségi szabály szerint fennálló felelősségre is kiterjed.

Az eljáró tanács álláspontja szerint a gépjármű üzemeltetéséhez tartoznak mindazon tevékenységek, melyek a közlekedés – a gépjármű rendeltetésszerű használatának – szabályszerű megkezdéséhez, és befejezéséhez szükségesek. E tevékenységeket részben az 1/1975 (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: *KRESZ*) határozza meg, így például a gépjármű üzemeltetésének körébe tartozik a *KRESZ* 5. § (2) bekezdésében foglalt, elindulás előtti ellenőrzés elvégzése, továbbá a *KRESZ* 41. § (7) bekezdése alapján a gépjármű megállás utáni megfelelő leállítása, rögzítése is.

Hasonlóan foglalt állást több eseti döntésében a Legfelsőbb Bíróság is, noha az üzemeltetést a veszélyes üzemi jelleggel azonosította. Az EBH 2007.1692. számú eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy „a gépjármű üzemeltetése és ezáltal a tevékenység fokozottan veszélyes jellege akkor szűnik meg, amikor azt szabályszerűen leállítják, azaz elvégzik mindazt a tevékenységet, amely a teljes üzemen kívüli állapot létrehozásához elengedhetetlen és megszűnik a gépkocsinak az emberi irányítás alatt tartása. Az adott esetben a leállítás csupán a gépjármű motorjának a leállítását jelentette, a gépjármű elhagyása nem történt meg, ezáltal a jármű fokozott védelmet igénylő veszélyessége sem szűnt meg.”

A Kérelmező által hivatkozott BH 2005.54 számú eseti döntés hasonlóan foglalt állást az üzemeltetés kapcsán, azzal, hogy a gépjármű átmeneti időre történő leállítását és elhagyását olyan körülményként értékelte, amely a gépjármű veszélyes üzemi jellegét nem szünteti meg. A Legfelsőbb Bíróság a következőket állapította meg: „A gépjármű üzemeltetése és egyúttal a tevékenység fokozottan veszélyes jellege akkor szűnik meg, amikor a gépjárművet szabályszerűen leállítják, azaz elvégzik mindazt a szükséges tevékenységet, amely a teljes üzemén kívüli állapot létrehozásához elengedhetetlen. Ennek része a kézifék behúzása is, amely az adott esetben elmaradt. [...] Az emberi hatás átmeneti megszűnése a gépjármű veszélyes üzemi jellegét nem szünteti meg, ha annak a rövid időre történt megállítása a közúton, a továbbhaladás szándékával történt, és ezért elmaradt a teljes üzemén kívüli állapot létrehozása. Az így történt leállással a gépjárműnek nem szűnik meg a közúti forgalomban való részvétele, a fokozott védelmet igénylő veszélyessége.”

A Legfelsőbb Bíróság tehát mindkét esetben az üzemeltetés körébe tartozó tevékenységként értékelte a gépjármű rögzítését. Az eljáró tanács álláspontja szerint a gépjármű rögzítése vitán felül a gépjármű üzemeltetéséhez tartozik, azonban – tekintettel a korábban kifejtettekre – nincs jelentősége annak, hogy a gépjárművet a továbbhaladás szándékával állították-e le, illetve hogy azt mennyi időre hagyták felügyelet nélkül. A megfelelő rögzítés elmulasztása ugyanis a Ptk. 339. § alapján akkor is megalapozza a biztosított felelősségét az okozott kárért, ha egyébként a gépjárművet a motor leállítását követően nem tekintjük veszélyes üzemnek. Ebből pedig az következik, hogy mivel a kár az üzemeltetés során, azzal összefüggésben keletkezett, a Gfbt. 12. § alapján a biztosító köteles a biztosítottat mentesíteni az okozott kár megtérítése alól.

A KRESZ már hivatkozott 41. § (7) bekezdése értelmében a járművet őrizetlenül hagyni abban az esetben szabad, ha a vezető gondoskodott arról, hogy a jármű önmagától el ne indulhasson és illetéktelen személy azt el ne indíthassa. Lejtős úton a gépjármű megfelelő rögzítéséhez adott esetben nem csupán a kézifék behúzása, hanem a gépjármű sebességben hagyása, esetleg a kerekek kiékelése is szükséges lehet. Figyelemmel arra, hogy a konkrét esetben az álló gépjármű elindult, megállapítható, hogy a vezető a gépjármű rögzítése során nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, hiszen nem tette meg mindazon intézkedéseket, melyek a gépjármű elgurulását megakadályozták volna – nem jól rögzítette a kéziféket, nem tette sebességbe az autót, illetve esetlegesen nem ékelte ki, amennyiben az a megfelelő rögzítéshez szükséges lett volna.

Erre figyelemmel az eljáró tanács megállapította, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmező felelősségbiztosítása alapján köteles megtéríteni az elguruló gépjármű által okozott károkat, ezért ajánlásában felhívta a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy figyelemmel a Ptk. 559. §-ára és a Gfbt. 12. §-ára, mentesítse a Kérelmezőt az okozott kár megtérítése alól.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a Legfelsőbb Bíróság EBH 1999.99 és a Kúria BH 2013.91 szám alatt közzétett eseti döntéseivel analóg értelmezés szerint akár a nem megfelelően leállított gépjármű veszélyes üzemi jellege is indokolható lenne. A lejtős úton nem megfelelően leállított, majd elszabadult gépjármű *nagymértékű mozgási energiája* folytán – járó motor hiányában is – olyan veszélyforrást jelent, ami egy másik személygépkocsi, vagyontárgyak, ingatlanok, adott esetben emberek megsérülésének és károsodásának a lehetőségét hordozza magában, mely a veszélyes üzemi jelleg fennállásának egyik ismérve.

Az eljáró tanács megítélése szerint, éppen az ilyen esetek lehetőségére figyelemmel, a Gfbt. preambulumban megjelenő jogpolitikai céllal nem lenne összeegyeztethető az üzemeltetés fogalmának olyan szűkítő értelmezése, mely szerint egy súlyos személyi sérüléssel járó, elszabadult gépjármű által okozott baleset kapcsán a károsult kárának megtérítését kizárólag a bizonytalan teljesítési képességgel rendelkező üzembentartótól követelhetné.

Az eljáró tanács a Kérelmező igényének összecszerúségét illetően érdemi döntést nem tudott hozni, figyelemmel arra, hogy a Kérelmező által állított kárösszeget a Pénzügyi Szolgáltató vitatta. A keletkezett kár mértékének megállapítása műszaki szakkérdés. A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa ennek kapcsán rámutat, hogy a pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban a jogintézmény jellegére figyelemmel – az eljárás célja a jogviták gyors, hatékony, lehetőleg megegyezésen alapuló rendezése – szakértő kirendelésére nincs lehetőség.

Az MNB tv. 178. § (1) és (3) bekezdése alapján alkalmazott Pszvtv. 94. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a Pszvtv. 4. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmező Kérélmé a fentiek szerint jogalapjában megalapozott és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2013. november 06.

Fábián Attila s.k.,
eljáró tanács tagja

Dr. Matovics Ruben Ferenc s.k.,
eljáró tanács elnöke

Dr. Sebestyén Ádám s.k.,
eljáró tanács tagja